

Syndex Europe & International

5 boulevard du Roi Albert II

B-1210 Bruselas

Tél : + 32 4 77 77 23 59

f.warneck@syndex.eu

Od redakcji

Digitalizacja, rozwój gospodarki cyfrowej, „uberyzacja” pracy... Rzeczywistość dostarcza nam każdego dnia przykłady transformacji, jakie dokonują się w naszej gospodarce, stosunkach pracy i samej pracy jako takiej. Kluczowym pytaniem nie jest, czy są one dobre, czy złe, lecz jakich zmian potrzebują nasze przedsiębiorstwa, aby dostosować się do tej rzeczywistości.

Ważne jest obserwowanie tych przemian i podchodzenie do nich w sposób krytyczny i ostrożny. Cyfryzacja oferuje przedsiębiorstwom wspieranie możliwości rozwoju, podnoszenie wydajności pracowników oraz nowe formy pracy, równocześnie jednak może być źródłem likwidacji miejsc pracy i pogorszenia jej warunków, czy to poprzez zwiększenie liczby zadań, zatarcie granic między życiem prywatnym a zawodowym, czy też poprzez dehumanizację stosunków społecznych.

Zagadnienie to jest głównym tematem dialogu społecznego na każdym poziomie na najbliższe lata, którym powinni się też zająć przedstawiciele pracowników. Syndex zajmując się tą tematyką w sposób aktywny, poświęca jej wiele czasu i prowadzi liczne prace, w szczególności badanie dla europejskiej federacji IndustriALL.

Syndex partnerem zaangażowanym w europejski projekt wdrażania porozumień zawartych na szczycie COP 21

Podpisując pierwszą globalną umowę w sprawie walki z ociepleniem klimatu, UE zobowiązała się do obniżenia o 87% emitowanych przez swój przemysł gazów cieplarnianych do 2050 r. Syndex i Europejska Konfederacja Związków Zawodowych angażują się w ten projekt.

Spis treści

Syndex partnerem zaangażowanym w europejski projekt wdrażania porozumień zawartych na szczycie COP 21	1
Pytania do: Luca Traingle'a, przedstawiciela Sekretarza Generalnego IndustriALL Europe	2
Syndex w Brukseli i w Europie	2
Informacje z krajów	4
Belgia - Belgijscy związkowcy w sądzie w sprawie swoich emerytur	4
Wielka Brytania - Partia Konserwatywna nadal prowadzi swą ofensywę wymierzoną w prawa pracowników	4
Francja - Sporny projekt reformy Kodeksu Pracy	4
Rumunia - Protesty wokół ustawy dotyczącej dialogu społecznego	4
Hiszpania - Uniewinnieni: ostatecznie nie taka nienawistna ósemka	4

Porozumienie wymagające wzmocnienia w opinii związków zawodowych

12 grudnia 2015 r. podpisano pierwszą globalną umowę w sprawie walki ze zmianami klimatycznymi. O ile Międzynarodowa Konfederacja Związków Zawodowych żałuje, że jej główne hasło „sprawiedliwa transformacja na rzecz pracowników” nie pojawia się w części wykonawczej tekstu umowy, to EKZZ zobowiązuje się do „pracy na rzecz przekształcenia politycznego powodzenia szczytu COP 21 w długoterminowy sukces planety i pracowników oraz społeczności do których należą”.

Brukselski projekt walki z emisją gazów cieplarnianych

W następstwie porozumienia oraz w ramach harmonogramu działań UE w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych, sektory przemysłu powinny ograniczyć swoją emisję o 87% do 2050 r. (w stosunku do 1990). To rozwiązanie wpisuje się w ramy projektu IRCP (Regiony przemysłowe i polityka odnośnie zmian klimatycznych, perspektywa związków zawodowych). Jego celem jest podsumowanie wkładu związków w łączenie rozwoju działalności przemysłowej w regionach UE z przechodzeniem na gospodarkę niskoemisyjną. Projekt będzie zawierał wiele zaleceń, które zasila działania polityczne EKZZ dotyczące polityki przemysłowej, energetycznej i klimatycznej w ramach „transformacji sprawiedliwej” dla pracowników i ich przedstawicieli.

Syndex przyjmuje aktywną postawę wobec nowego wyzwania UE, związanego z redukcją gazów cieplarnianych

Syndex jest zaangażowany w tę kwestię począwszy od pierwszych debat na konferencji w Le Bourget. Kancelaria zaprezentowała przede wszystkim narzędzie ECECLI (prospektywne badanie dotyczące umiejętności, kwalifikacji i potrzeb związanych z polityką ochrony środowiska, klimatu i energii regionu Ile-de-France) oraz uczestniczyła w licznych konferencjach organizowanych w partnerstwie z MKZZ, CFDT oraz Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym.

To ważne wyzwanie rzucone przemysłowi przełoży się na zaangażowanie lokalnych i regionalnych władz. O ile europejskie i krajowe instytucje publiczne będą miały istotną rolę do odegrania, to największe wyzwania stoją przed władzami lokalnymi i regionalnymi, które są motorami polityki przemysłowej. W tym właśnie kontekście Syndex udzieli wsparcia i technicznej pomocy projektowi IRCP poprzez mobilizację swoich europejskich filii w Hiszpanii, Belgii, Rumunii i Polsce. Projekt zakłada analizę przypadków i zorganizowanie 7 regionalnych seminariów w państwach członkowskich UE. Ich uczestnikami będą przedstawiciele lokalnych związków zawodowych oraz inni reprezentanci podmiotów regionalnych. Celem będzie określenie najlepszych praktyk, przeszkód i szans związanych z opracowaniem regionalnej strategii redukcji dwutlenku węgla dla przemysłu oraz z wprowadzeniem polityki „sprawiedliwej transformacji”.

Projekt zakończy seminarium podsumowujące, które odbędzie się 30 czerwca w Brukseli oraz konferencja końcowa organizowana przez EKZZ, zaplanowana na 5 października 2016 r.

Pytania do: Luc Triangle

Digitalizacja, plan inwestycyjny Junckera, Europejski System Handlu Emisjami, ulepszenie rozwiązań prawnych, kryzys strefy Schengen, problemy handlu... Dokąd zmierza Unia Europejska? Czy pracownicy nadal powinni włączać się w proces integracji europejskiej?

Europa i jej przemysł znajdują się pod wpływem silnej konkurencji światowej, borykają się z problemem nadwyżek mocy produkcyjnych na poziomie świata w kilku najważniejszych gałęziach. Nie zapominajmy też o niepewności związanej z obecnie trwającą dyskusją dotyczącą Brexitu, kryzysem migracyjnym i przyszłością UE. Pracownicy zastanawiają się, co przyniesie im przyszłość. Czy uda im się zachować zatrudnienie? W jakim charakterze? Co stanie się z państwem opiekuńczym? To także konsekwencja liberalnej polityki prowadzonej przez UE: program oszczędnościowy, powodujący demontaż państwa opiekuńczego w wielu krajach, doprowadził do wzrostu ubóstwa i podważył zaufanie w europejską ideę. Znajdujemy się na skrzyżowaniu,

Luc Triangle reprezentuje Sekretarza Generalnego IndustriALL Europe. Ta europejska federacja związkowa zrzesza pracowników wszystkich sektorów przemysłowych i produkcyjnych; w tym metalurgii, energii, chemii, stali i branży motoryzacyjnej. Obecnie zajmuje on stanowisko Zastępcy Sekretarza Generalnego, odpowiedzialnego za przedsiębiorstwa międzynarodowe i wiele sektorów. W dniach 7-9 czerwca 2016 r. w Madrycie obradował będzie Kongres IndustriALL.

IndustriALL Europe zrzesza 7 mln członków.

a liderzy UE powinni wybrać dobrą drogę, w kierunku Europy bardziej świadomej społecznie. W przeciwnym razie, pracownicy mogą przestać wspierać proces integracji europejskiej.

W wielu krajach związki zawodowe tracą swoich członków lub/i znaczenie. Negocjacje zbiorowe i prawo do strajku są zagrożone. Co w związku z tym robi Wasza federacja? Czy to przynosi efekty?

Polityka oszczędności prowadzona przez Troikę okazała się destrukcyjna, odmawiając dialogowi społecznemu wkładu w dobrobyt. I tak np. w Rumunii związkowcy opuszczają teraz swoją federację, ponieważ została ona pozbawiona praw na poziomie sektora. W trakcie czerwcowego Kongresu, nasza organizacja nada priorytet tworzeniu i umacnianiu siły związków zawodowych na poziomie przedsiębiorstw i branż. Będziemy starali się zapewnić, by z najbardziej udanych doświadczeń naszych członków, mogli korzystać inni, budując specjalistyczną platformę związkową. Określimy również strategiczne cele w Konzernach, nieposiadających jeszcze związków zawodowych, zwłaszcza w Europie Centralnej i Wschodniej. W tworzeniu i umacnianiu siły związków zawodowych europejska federacja może także odegrać ważną rolę i na pewno to zrobi.

Jakie będą priorytety UNI Europa i IndustriALL Europe po Kongresie? Jakie są Pańskie osobiste zobowiązania wobec członków na kolejną kadencję?

Reindustrializacja jest fundamentalnym zagadnieniem dla przyszłości i zatrudnienia w Europie. UE zawarła ambitne cele w programie Europa 2020. Jednak teraz musimy przejść od słów do czynów. Restrukturyzacje są narzucane pracownikom, podczas gdy natychmiastowe inwestycje są niezbędne. Ich poziom jest poniżej tego z 2008 r., kiedy to rozpoczął się kryzys finansowy. Europejski przemysł musi też pozostać najbardziej innowacyjnym na świecie, ponadto możemy zachować i stworzyć w nim miejsca pracy. Wszystkie działania muszą jednak współgrać z jasną wizją dotyczącą postępowania z wyzwaniami, związanymi z klimatem i energią. Poza tym, musimy stawić czoła wyzwaniom i ważnym działaniom w dziedzinie polityki socjalnej, naszemu programowi negocjacji zbiorowych oraz oczywiście zastanowić się też nad sposobem, w jaki będziemy postępować w przypadku przedsiębiorstw wielonarodowych. Jako IndustriALL Europe musimy mieć rzeczywisty wpływ na wszystkie te zagadnienia, aby nasi członkowie dostrzegli, że europejska federacja jednocząc się w działaniu, naprawdę może dokonać zmian.

Syndex w Brukseli i w Europie

Pogodzenie trwałości przemysłu stalowego z wymogami ochrony środowiska

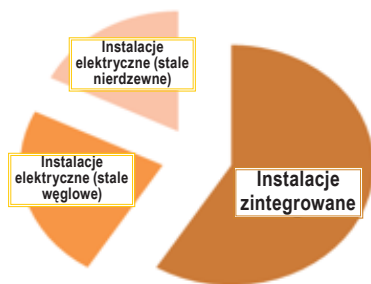
W 2015 r. Syndex prowadził badanie dla europejskiej federacji IndustriALL dotyczące „Informowania przedstawicieli pracowników i przeprowadzania z nimi konsultacji w kwestiach efektywnego

wykorzystywania zasobów w europejskim przemyśle stalowym”.

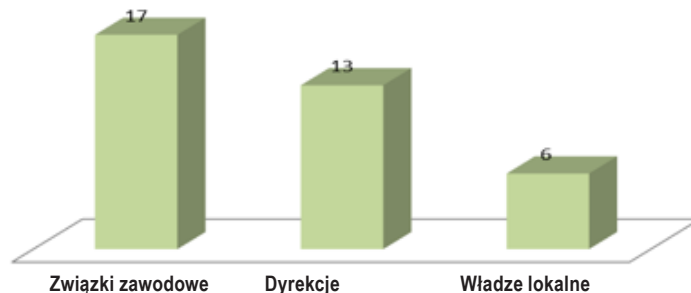
Efektywne wykorzystywanie zasobów: zużywanie mniejszej ilości surowca i

energii do wyprodukowania tej samej ilości stali, o takiej samej jakości.

W tym celu odwiedzone 17 zakładów przemysłowych w 11 krajach.

Liczba przeprowadzonych wywiadów

Badanie pokazało konieczność zmiany w zarządzaniu inwestycjami, które w tak kapitałochłonnym przemyśle, jakim jakim jest hutnictwo, determinują przyszłą zdolność produkcyjną, związane z nią zatrudnienie (zarówno jego wielkość jak i jakość); krótko mówiąc, mają decydujący wpływ na trwałość tej działalności przemysłowej.

Trzy płaszczyzny:

- Energia jest klasycznym obszarem wchodzącym w zakres polityki przemysłowej, a kwestia jej zużycia od zawsze była niezwykle ważna przy podejmowaniu decyzji dotyczących przedsiębiorstwa.
- Ochrona środowiska może prowadzić do **niewspółmiernych ocen** obejmujących aspekty ekonomiczne narzucone przepisami i rozporządzeniami.
- Ochrona klimatu jest bliska ochronie środowiska, jednak jej oddziaływanie jest bardziej odległe i nie tak bezpośrednio odczuwalne. Jest też przedmiotem **bardziej elastycznego podejścia**, jeśli chodzi o wykorzystanie instrumentów ekonomicznych.

Szansą na zajęcie się tymi zagadnieniami i zmianę zarządzania sektorem jest skolenie przedstawicieli pracowników. Pozwoli ono uczynić z nich pełnoprawnych interesariuszy w debacie na temat ochrony środowiska, energetyki i CO₂ oraz podniesie poziom toczącego się aktualnie dialogu społecznego.

Pogłębianie wiedzy przedstawicieli pracowników przyniesie efekty, jeżeli towarzyszyć mu będzie **proces informowania i konsultacji**, przebiegający zgodnie z ramami prawnymi i/lub poprzez **negocjacje zbiorowe**, podczas których osoby reprezentujące dyrekcję wypełnią swoją rolę.

W niektórych krajach wymaga też wyjaśnienia kwestia podziału zadań w

celu wypracowania **komplementarności pomiędzy instancjami** BHP oraz dialogu społecznego na płaszczyźnie ekonomicznej.

Przedstawiciele pracowników podkreślają, że aby mogli wypracować swój **niezależny i uzasadniony punkt widzenia** w sprawach związanych z różnorodnymi wyzwaniami przed jakimi staje przedsiębiorstwo (przemysłowe, finansowe, strategiczne a także społeczne), koniecznym jest określenie wiążących ram informacji dotyczących ochrony środowiska i szeroko rozumianego zrównoważonego rozwoju.

3 rekomendacje:

- Połączenie w ramach jednego podejścia kwestii bezpieczeństwa

i higieny pracowników z bezpieczeństwem i higieną okolicznej ludności jest konieczne, budzi jednak pytanie o stosunki między pozarządowymi organizacjami zajmującymi się kwestiami ochrony środowiska, a związkami zawodowymi

- Umożliwienie refleksji oraz opracowanie niezależnej strategii związkowej ukierunkowanej na ogólną ochronę interesów
- Uniknięcie sytuacji patowej między dyrekcją przedsiębiorstwa broniącą interesów akcjonariuszy, a organizacjami pozarządowymi zajmującymi się ochroną środowiska, które odwołują się do ogólnego wspólnego interesu.

Syndex ma swój wkład w debatę związkową na temat negocjacji Europy z Chinami

Podczas gdy wewnątrz Światowej Organizacji Handlu toczy się właśnie dyskusja, w sprawie nadania Chinom statusu gospodarki wolnorynkowej, a Unia Europejska zaangażowana jest w negocjacje na temat partnerstwa handlowego i inwestycyjnego ze Stanami Zjednoczonymi; Syndex wraz z Europejską Konfederacją Związków Zawodowych opublikował badanie na temat trwających i mało znanych dotychczas negocjacji nad porozumieniem w sprawie inwestycji pomiędzy Europą, a Chinami.

Analizując dynamikę inwestycji tych dwóch regionów, jak również studia przypadków przedsiębiorstw w kwestii wyzwań związanych z zatrudnieniem i dialogiem społecznym; raport wskazuje najważniejsze dysproporcje pomiędzy Europą, a Chinami. Dotyczą one wyzwań związanych zarówno ze strategią przemysłową, rozwojem międzynarodowym jak i modelem społecznym. Rozwijając serię zaleceń, autorzy badania mają nadzieję, że przyczyni się ono do „rzeczowej debaty

(...) na temat wszystkich pytań, które się nasuwają i która stanowiła będzie podstawę dla europejskiej kampanii związkowej na rzecz obrony i tworzenia godnych miejsc pracy”, o co zaapelował w Przedmowie Sekretarz Generalny EKZZ Luca Visentini.

<https://www.etuc.org/publications/china-investment-policy-consequences-workers#.Vt6NFX3hBz>

Informacje z krajów...

Belgia - Belgijscy związkowcy w sądzie w sprawie swoich emerytur

Belgijskie organizacje związkowe FGTB, CSC i CGSLB uważają, że rozporządzenia podnoszące wiek emerytalny z 65 do 67 lat są sprzeczne z licznymi prawami konstytucyjnymi. Chodzi tutaj przede wszystkim o prawo do zabezpieczenia społecznego i zakaz dyskryminacji. Obecnie, aby móc przejść na wcześniejszą emeryturę należy wykazać się 42 letnim stażem pracy. Jednakże średni czas trwania kariery zawodowej kobiet wynosi 36,6 lat. Dla mężczyzn ten okres sięga 42,2 lat. W rezultacie wiele kobiet zostanie pozbawionych możliwości odejścia na wcześniejszą emeryturę.

Wielka Brytania - Partia Konserwatywna nadal prowadzi swą ofensywę wymierzoną w prawa pracowników

Ustawa rządowa dotycząca związków zawodowych podważy ich rolę i osłabi prawo do strajku. Mający większość głosów w obu Izbach rząd ma duże szanse na jej przegłosowanie. Umożliwi ona pracodawcom zatrudnianie pracowników tymczasowych na czas strajku i zobowiąże związki zawodowe do powiadomienia o akcji strajkowej z 14 dniowym wyprzedzeniem. Jednym z głównych i wyraźnie politycznych celów ustawy jest ograniczenie finansowania Partii Pracy przez związki zawodowe, do czego od dawna dąży Partia Konserwatywna. Ustawa podwyższy również w przypadku tysięcy pracowników sektora publicznego wymagany próg głosów, niezbędny do przeprowadzenia strajku oraz zabroni ich pracodawcom potrącania składek związkowych bezpośrednio z wynagrodzenia członków związków. Według Frances O'Grady, Sekretarz Generalnej Kongresu Związków Zawodowych (TUC): „Ustawa ta jest nieuzasadnionym atakiem wymierzonym w prawa pracowników oraz w wolność obywatelskie i przyczyni się do wywrócenia równowagi sił w miejscu pracy”.

Francja - Sporny projekt reformy Kodeksu Pracy

W lutym bieżącego roku francuski rząd ogłosił wstępny projekt ustawy mającej

na celu wprowadzenie zmian do Kodeksu Pracy, opracowanej bez wcześniejszych konsultacji ze związkami zawodowymi i organizacjami zrzeszającymi pracodawców. Projekt zawiera przede wszystkim zapisy o nadrzędnej roli porozumień dotyczących organizacji czasu pracy zawartych na poziomie przedsiębiorstwa, możliwości podejmowania przez pracodawcę jednostronnych decyzji odnośnie czasu pracy, określenia maksymalnej stawki odszkodowania należ protection de l'environnement nego pracownikowi który został bezpodstawnie zwolniony oraz rozwiązaniach ułatwiających zwolnienia z powodów ekonomicznych (uznanie trudności na poziomie przedsiębiorstwa lub maksymalnie kraju, nie zaś na poziomie grupy). Ten tekst wywołał oburzenie i protesty nie tylko wszystkich organizacji związkowych, ale także reakcje obywateli – pod petycją internetową podpisało się ponad milion osób. Rząd zdecydował się na wstrzymanie oceny i prac nad tą reformą, aby zorganizować konsultacje z partnerami społecznymi oraz dokonać jej przeglądu.

Rumunia - Protesty wokół ustawy dotyczącej dialogu społecznego

Ustawa 62 dotycząca dialogu społecznego, przyjęta przez rząd w 2011 r. pod presją Międzynarodowego Funduszu Walutowego i środowiska biznesowego, bez wcześniejszej debaty w Parlamencie, zaburzyła system stosunków przemysłowych w Rumunii. Główne krajowe konfederacje związków zawodowych (Narodowy Blok Związkowy/ BNS, CNS Cartel Alfa i Braterstwo CNSRL) do stycznia 2016 r. występowały bezskutecznie z wnioskami zmian do każdego kolejnego rządu. Nawet jeżeli poprawki, poprzez jaśniejsze zdefiniowanie kryterium reprezentatywności i indywidualnych składek członkowskich, są dla nich korzystne, to nie odpowiadają w pełni propozycjom związkowców. Związki zawodowe grożą protestami przeciwko Ministerstwu Pracy, jeżeli negocjacje nie zostaną poszerzone o inne zagadnienia.

Hiszpania - Uniewinnieni: ostatecznie nie taka nienawistna ósemka

Z powodu braku dowodów sąd w Getafe

uniewinnił 8 związkowców przedsiębiorstwa Airbus. Prokurator żądał dla każdego kary 8 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności, oskarżając ich o uniemożliwianie wejścia na teren zakładu jego pracownikom, agresywne zachowanie oraz znieważanie, do których miało dojść w trakcie strajku w 2010 r. Ta słynna sprawa jest przykładem ofensywy przeciwko prawu do strajku, jaka dotyczy 300 związkowców w związku z zastosowaniem wobec nich przestarzałego paragrafu 315.3 hiszpańskiego kodeksu karnego. Definiuje on strajk jako ciężkie przestępstwo. W odpowiedzi na nią, związki zawodowe nadal prowadzą kampanię pod hasłem „Strajk to nie przestępstwo”, wspieraną przez lewicowe partie polityczne i mającą na celu uchylenie paragrafu uważanego za niedemokratyczny.

Polska - Powrót dialogu społecznego

W Polsce, w 1. kwartale 2016 r., po blisko trzech latach zawieszenia działalności, podjęły prace najważniejsze instytucje dialogu społecznego. Radę Dialogu Społecznego (RDS) - utworzoną w miejsce Komisji Trójstronnej, którą w 2013 r. opuściły Związki Zawodowe zawiedzione „brakiem dialogu z rządem” - oraz jej wojewódzkie oddziały (WRDS) powołano ustawą z 24.07.2015, dającą szczególne miejsce dialogowi autonomicznemu pracowników i pracodawców, w tym prawo do występowania ze wspólnymi propozycjami ustaw.

Priorytetowymi zadaniami RDS będą prace nad m.in. prawem zrzeszania się dla samozatrudnionych i pracujących na umowach cywilno-prawnych, waloryzacją najniższych emerytur, podwyższeniem kwoty wolnej od podatku, zmianami w prawie zamówień publicznych.

Działalność podjął też po przerwie Zespół Trójstronny ds. Społecznych Warunków Restrukturyzacji Hutnictwa. Na obradach w dniu 9 lutego, w których uczestniczył przedstawiciel S.Partner, filii Syndex'u w Polsce, poruszono m.in. kwestie luki pokoleniowej związanej z odchodzeniem z branży osób w wieku emerytalnym i brakiem wykwalifikowanych młodszych pracowników na ich miejsce.

Spojrzenia na Europę

22 rue Pajol 75018 Paris - www.syndex.eu

Dyrektor wydania : Jean-François Poupard

Autorzy tego wydania : José Serrano Rincón (Syndex España), D. Tarren (Syndex UK), D. Chalero (Syndex Romania), G. Deroo, Marie Meixner, Alain Mestre, Philippe Morvannou (Syndex France), Katarzyna Szczepanik (S. Partner, Polska), F. Warneck (Syndex Belgique), Dział publikacji

Kontakt : Fabrice Warneck (+ 32 4 77 77 23 59)